

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

27 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Timofti Vladimir,

judcători - Cobzac Elena, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Boico Victor,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Prisacari Lilia, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 28 martie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Pehlivan Mehmet, născut la xxxxx,
originar din și domiciliat în Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 23.11.2017 – 29.11.2017;
2. Instanța de apel : 26.12.2017 – 28.03.2018;
3. Instanța de recurs ordinar : 30.07.2018 – 27.11.2018.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ungheni, sediul Central din 29 noiembrie 2017, în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Pehlivan Mehmet a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 27, 362 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 375 unități convenționale, ceea ce constituie 18750 lei.

Cerința privind încasarea cheltuielilor de judecată de la Pehlivan Mehmet în sumă totală de 2340 lei în folosul comunității a fost respinsă.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Pehlivan Mehmet, la data de 11.10.2017, aproximativ la ora 18:00, contrar prevederilor art. 13 alin.(1) al Legii cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova // Monitorul Oficial 76-80/243, 20.04.2012//, care prevede că persoanele și mijloacele de transport, care intră sau ies în/din Republica Moldova, pot trece frontiera de stat doar prin punctele de trecere, în timpul programului de lucru, coroborat cu art. 15 alin. (2) al legii nominalizate, unde se specifică că, temei pentru autorizarea trecerii frontierei de stat servesc actele de călătorie valabile, prevăzută de legislația cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova, precum și alte documente stabilite în actele normative, eludând controlul de frontieră, cu o barcă gonflabilă, a încercat să treacă ilegal frontiera de stat a Republicii Moldova, pe direcția Republica Moldova -

România, peste râul Prut, în regiunea semnelui de frontieră nr. 1045 aval 200 metri, s. Sculeni r. Ungheni, însă nu și-a putut duce intenția pînă la capăt, deoarece a fost depistat și reținut de colaboratorii poliției de frontieră din Republica Moldova.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul în procuratura raionului Ungheni, Gîrbu Anatolie, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței Judecătorei Ungheni, sediul Central din 29.11.2017 în latura stabilirii pedepsei și cheltuielilor judiciare, cu adoptarea unei noi decizii, prin care a stabili în privința lui Pehlivan Mehmet în baza art.27,362 alin.(1) Cod penal pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale. În conformitate cu prevederile art.229 Cod de procedură penală a-1 obliga pe Pehlivan Mehmet să recupereze cheltuielile judiciare în mărime de 2340 pentru serviciile prestate de SRL „Intralex C&C”.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 28 martie 2018, apelul procurorului Gîrbu Anatolie, a fost respins ca nefondat și menținută sentința fără modificări.

În motivarea soluției, instanța de apel a menționat că instanța de fond a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungînd la concluzia privind vinovăția inculpatului Pehlivan Mehmet și a făcut o încadrare juridică justă a acțiunilor acestuia în baza art.27,362 alin.(1) Cod penal.

Instanța de fond a făcut o analiză amplă a probelor cercetate, iar concluziile făcute de instanța de fond privind vinovăția inculpatului Pehlivan Mehmet rezultă din probele administrate, cărora le-a fost dată o apreciere legală sub toate aspectele, complet și obiectiv.

În viziunea instanței de apel probele administrate pe cauză corespund cerințelor stipulate de art. 101 Cod de procedură penală, adică sunt pertinente, concludente, utile, pentru a putea fi puse la baza sentinței de condamnare, ele fiind în coroborare și demonstrînd deplin vinovăția inculpatului în sensul învinuirii aduse, în deplină măsură.

Referitor la latura contestată de procuror ce ține de neîncasarea din contul inculpatului a chetuielilor suportate pentru serviciile de traducere pe cauză, Colegiul penal a apreciat, că instanța de fond la examinarea cauzei a motivat soluția în acest aspect și just nu a dispus încasarea cheltuielilor de judecată pentru serviciile de traducere din contul inculpatului.

Astfel, ținînd cont de faptul, că acțiunile procesual-penale efectuate pe cauză au fost ordonate de către organul de urmărire penală în vederea constatării în acțiunile inculpatului a vinovăției de comiterea infracțiunii incriminate, care la rîndul său au determinat încadrarea juridică a faptei, acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, pusă în sarcina părții acuzării, instanța de apel

a considerat neîntemeiat argumentul invocat de procuror în apelul declarat.

Mai mult ca atât, în instanța de apel partea apărării, deși n-a prezentat în acest sens dovadă, dar a indicat că serviciile prestate de traducere au fost achitate deja de inculpat, precum și amenda stabilită de către instanța de fond.

Referitor la mărimea pedepsei stabilite sub formă de amendă, care la fel a fost contestată de către procuror instanța de apel a conchis, că instanța de fond la stabilirea pedepsei a ținut cont și s-a condus de principiile generale de aplicare a pedepsei consfințite în art.61 alin. (2) Cod penal, precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei potrivit prevederilor art.75 Cod penal, stabilindu-i inculpatului o pedeapsă echitabilă faptei infractorice săvârșite, care corespunde împrejurărilor cauzei, normelor legale și care va atinge scopul de corectare și reeducare.

Colegiul penal a menționat, că instanța de fond la stabilirea pedepsei inculpatului a luat în considerație circumstanțele cauzei, faptul că a depus cerere, prin care a solicitat judecarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, a ținut cont de prevederile art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, de faptul că a recunoscut vina.

În circumstanțele stabilite a cauzei penale Colegiul penal nu a constatat prezența circumstanțelor sau a erorilor de drept ce a-r genera casarea hotărârii atacate sub aspectul invocat și aplicarea față de inculpat a unei pedepse sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, după cum s-a solicitat în apelul declarat, deoarece soluția adoptată de către instanța de fond este întemeiată și motivată, pedeapsa cu amendă în mărimea stabilită inculpatului Pehlivan Mehmet este echitabil în raport cu circumstanțele cauzei, cu personalitatea acestuia și va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului, astfel impunându-se soluția de respingere a apelului ca fiind neîntemeiat.

Totodată, Colegiul penal a reținut, că deși art.64 alin.(3) Cod penal prevede, că mărimea amenzii pentru persoanele fizice se stabilește în limitele de la 500 la 3000 unități convenționale, prevederea expusă nu are tangență la caz, deoarece sancțiunea art.362 alin.(1) Cod penal expres prevede pedeapsa sub formă de amendă în mărime de pînă la 750 unități convenționale, inculpatul Pehlivan Mehmet pînă la începerea examinării cauzei a depus cerere prin care a solicitat examinarea cauzei în baza probelor administrate la etapa urmăririi penală, astfel beneficiind în acest sens la stabilirea pedepsei de prevederile art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală.

Reieșind din cele indicate, Colegiul penal a indicat, că instanța de fond a aplicat în privința inculpatului Pehlivan Mehmet pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 375 unități convenționale în conformitate cu limitele de pedeapsă stabilite prin prisma art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Prisacari Lilia, în termen la data de 16 mai 2018, prin care indicînd temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură

penală, a solicitat casarea parțială a deciziei atacate în latura cheltuielilor de judecată, cu încasarea în contul statului de la ultimul a cheltuielilor de judecată în sumă de 2340 lei, și stabilirea pedepsei sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale.

În motivarea cererii de recurs recurentul a indicat următoarele motive :

- temei pentru declararea recursului ordinar constituie prevederile art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția;

- astfel, cauza penală respectivă a fost examinată potrivit procedurii simplificate prevăzute de art.364¹ Cod de procedură penală. Relevant speței sunt prevederile art.34 lit: a) din Hotărîrea Plenului CSJ nr.13 din 16.12.2013 potrivit căreia în cazul examinării cauzei în baza art.364¹ Cod de procedură penală, pedeapsa sub formă de amendă urmează a fi numită în limitele generale ținînd cont de prevederile art.64 alin.(3) Cod penal. Instanța de fond însă condamnîndu-l pe Pehlivan Mehmet în baza art.27,362 alin.(1) Cod penal la amendă în mărime de 375 unități convenționale, i-a stabilit o pedeapsă sub limita minimă prevăzută de lege. Or, potrivit prevederilor art.64 alin.(3) Cod penal mărimea amenzii pentru persoanele fizice se stabilește în limitele de la 500 la 3000 unități convenționale;

- cu referire la cheltuielile judiciare suportate în urma prestării serviciilor SRL „Intralex C&C” solicitate de partea acuzării și respinse de instanțele de judecată urmează de menționat că, potrivit art.227 alin. (1) Cod de procedură penală cheltuielile judiciare sunt cheltuieli suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Iar potrivit art.229 alin. (1) Cod de procedură penală cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sînt trecute în contul statului Alin. (2) aceluiași articol prevede că, instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci cînd aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare;

- în cazul respectiv instanțele de judecată nu au stabilit circumstanțe ce ar determina eliberarea inculpatului de la plata cheltuielilor judiciare, ultimul dispunînd de mijloace financiare și achitînd deja amenda stabilită de instanța de fond;

- recurentul consideră, că, atît instanța de fond cît și instanța de apel nu au clarificat obiectiv necesitatea încasării cheltuielilor de judecată, soluțiile dispuse fiind ilegale și în această latură.

6. Judecînd recursul ordinar declarat în termen, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi

corectată de către instanța de recurs.

Conform art. 424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art.427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În conformitate cu art. 427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, reieșind din temeiurile stipulate de acest articol, iar potrivit pct. 6) și 10) al normei vizate, aceste temeiuri de casare pot fi aplicate când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori au fost aplicate pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Din conținutul recursului rezultă că partea acuzării este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de fond, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului Pehlivan Mehmet, și critică decizia instanței de apel, în partea ce ține de stabilirea pedepsei inculpatului și cheltuielilor judiciare pentru plata serviciilor translatorului în sumă de 2340 lei.

Colegiul penal lărgit, verificând legalitatea deciziei instanței de apel sub acest aspect, constată că instanța, la examinarea apelului în partea stabilirii pedepsei, nu a respectat întru totul prevederile art. 414 alin.(1), 417 alin.(1) pct. 8) Cod de procedură penală.

Astfel, instanța de recurs reține că, prin sentința Judecătoriei Ungheni din 29 noiembrie 2017, în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Pehlivan Mehmet a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 27, 362 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 375 unități convenționale, ceea ce constituie 18750 lei.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 28 martie 2017, apelul procurorului Gîrbu Anatolie, a fost respins ca nefondat și menținută sentința fără modificări.

Instanța de apel a respins apelul, menționînd că nu a constatat prezența circumstanțelor sau a erorilor de drept ce a-r genera casarea hotărârii atacate sub aspectul invocat și aplicarea față de inculpat a unei pedepse sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, după cum s-a solicitat în apelul declarat,

deoarece soluția adoptată de către instanța de fond este întemeiată și motivată, pedeapsa cu amendă în mărimea stabilită inculpatului Pehlivan Mehmet este echitabil în raport cu circumstanțele cauzei, cu personalitatea acestuia și va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului.

Astfel, Colegiul penal lărgit consideră că, la examinarea apelului, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra motivului invocat de către procuror și nu a dat deplină eficiență prevederilor art. 64 alin. 3) Cod penal (în red. Legii nr. 207 din 29.07.2016, în vigoare din 07.11.2016), nemotivându-și soluția în acest sens.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit menționează că, la cazul din speța dată se reține că, deși cauza penală a fost examinată în procedură simplificată, iar în condițiile art. 364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, inculpatul urma să beneficieze de o reducere a limitelor de pedeapsă, totuși limita minimă de pedeapsă stabilită inculpatului, nu putea fi mai mică decât limita generală de 500 unități convenționale de amendă, raportată la art. 64 alin. (3) Cod penal, potrivit modificărilor operate în Codul penal prin Legea nr. 207 din 29.07.2016, prin care textul „de la 150” a fost substituit cu textul „de la 500”. Prin urmare, instanța de apel nu a ținut cont de aceste prevederi ale legii, astfel, argumentele procurorului în această parte sunt întemeiate și urmează a fi admise, or acesta se încadrează în prevederile art. 427 alin. (1) pct.6) și 10) Cod de procedură penală.

Totodată, Colegiul penal lărgit consideră nefondată critica adusă de procuror hotărârilor contestate, considerând corectă și legală soluția instanțelor cu privire la respingerea solicitării procurorului de încasare a cheltuielilor judiciare.

În susținerea celor menționate supra, instanța de recurs relevă dispoziția alin. (2) art. 229 potrivit căreia, instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare... Prin urmare, se atestă că norma dată nu poartă un caracter imperativ, ci unul facultativ, lăsând la discreția instanței de a hotărî asupra chestiunii plății cheltuielilor judiciare, ținând cont de împrejurările cauzei și suportării acestor cheltuieli.

Prin urmare, se reține că cheltuielile suportate pentru serviciile de traducere în sumă de 2340 în prezenta cauză, au fost ordonate de către organul de urmărire penală în vederea stabilirii circumstanțelor cauzei, constituind acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, astfel constituie cheltuieli ce urmează a fi achitate, conform prevederilor art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală (până la modificările din 09 februarie 2018), din contul mijloacelor bugetului de stat, ținând cont de prevederile art. 3 Cod de procedură penală, care stipulează, că în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

Totodată, Colegiul penal lărgit reține că argumentele procurorului din recurs ce țin de încasarea cheltuielilor judiciare sunt formale, deoarece se face referire doar la norme de drept, fără a aduce careva motive în acest sens.

Astfel, sunt apreciate ca fiind corecte concluziile instanței de apel referitoare la

respingerea solicitării înaintate de către acuzatorul de stat privind încasarea de la inculpat a sumelor de bani menționate mai sus, cu titlu de cheltuieli suportate.

Potrivit art. 435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs admite recursul, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre, dacă nu se agravează situația condamnatului, sau, după caz, dispune rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În aceste circumstanțe, Colegiul penal lărgit conchide că recursul declarat de către procuror este întemeiat în partea în care critică hotărârile judecătorești în latura stabilirii pedepsei lui Pehlivan Mehmet, motiv pentru care urmează a fi admis, casată decizia instanței de apel în această parte, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel.

7. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Prisacari Lilia, casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 28 martie 2018 în partea stabilirii pedepsei, în cauza penală privindul pe **Pehlivan Mehmet**, cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte de către Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

În rest se mențin dispozițiile deciziei atacate.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată în partea dispusă rejudecării, în rest este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **20 decembrie 2018**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Boico Victor